Sprawozdanie

Z projektu - interpolacja litofacji wspomagana sztuczną inteligencją

Autor: Ewa Szewczyk, nr indeksu: 406923

Celem projektu jest użycie metod sztucznej inteligencji do poprawnej klasyfikacji litofacji na podstawie danych 3D.

Ustawienia notatnika

```
from segysak.segy import (
                      get_segy_texthead,
                      segy_header_scan,
                      segy_loader,
    import numpy as np
    import matplotlib.pyplot as plt
    import seaborn as sns
    from matplotlib import cm
    pal = cm.get_cmap("viridis", 5)
    from sklearn.cluster import KMeans
    from sklearn.metrics import silhouette score
    import skfuzzy as fuzz
\verb|C:\Users| ewa.szewczyk\\ AppData\\ Local\\ Temp\ipykernel\_8652\\ 1277359974.py: 13: MatplotlibDeprecation\\ Warning: The get\_8652\\ 1277359974.py: 13: MatplotlibDeprecation\\ Warning: The get\_8652\\ 1277359974.py: 13: MatplotlibDeprecation\\ Warning: The get\_8652\\ 1277359974.py: 13: MatplotlibDeprecation\\ Warning: The get\_9652\\ 1277359974.py: 13: MatplotlibDe
 cmap function was deprecated in Matplotlib 3.7 and will be removed two minor releases later. Use ``matplotlib.co
lormaps[name]`` or ``matplotlib.colormaps.get_cmap(obj)`` instead.
     pal = cm.get_cmap("viridis", 5)
```

1. Wgranie danych przy użyciu biblioteki SEGYSAK

```
1.1. Wczytanie nagłówku tekstowego
In [ ]: ebcdic = get segy texthead("TNE01 Full")
                         print(type(ebcdic))
                         ebcdic
                      <class 'segysak. richstr.rich texthead'>
Out[]: Text Header
                       C 1 SEGY OUTPUT FROM Petrel 2019.4 Wednesday, October 21 2020 14:19:53 C 2 Name: TNE01_FULL YRealized" 1 Type: 3D seismic
                      C 2 Name: TNE01_FULL ÝRealized" 1 Type: 3D seismic
C 3
C 4 First inline: 362 Last inline: 1540
C 5 First xline: 908 Last xline: 3880
C 6 CRS: ST_ED50_UTM31N_P23031_T1133 ÝStatoil,2100005"
C 7 X min: 531854.62 max: 563388.48 delta: 31533.86
C 8 Y min: 6731674.15 max: 6771202.25 delta: 39528.10
C 9 Time min: -4000.00 max: 4.00 delta: 4004.00
C10 Lat min: 60.42'51.1341"N max: 61.04'22.1371"N delta: 0.21'31.0031"
C11 Long min: 3.35'1.5768"E max: 4.10'28.3122"E delta: 0.35'26.7354"
C12 Trace min: -3998.00 max: 2.00 delta: 4000.00
C13 Seismic (template) min: -304.74 max: 302.36 delta: 607.11
C14 Amplitude (data) min: -304.74 max: 302.36 delta: 607.11
C15 Trace sample format: IEEE floating point
C16 Coordinate scale factor: 10.00000
                       C16 Coordinate scale factor: 10.00000
C17
                       C18 Binary header locations:
C19 Sample interval : bytes 17-18
C20 Number of samples per trace : bytes 21-22
                        C21 Trace date format : bytes 25-26
                       C22
C23 Trace header locations:
                       C23 Trace neader locations:
C24 Inline number: bytes 5-8
C25 Xline number: bytes 21-24
C26 Coordinate scale factor: bytes 71-72
C27 X coordinate: bytes 73-76
C28 Y coordinate: bytes 77-80
C29 Trace start time/depth: bytes 109-110
                        C30 Number of samples per trace : bytes 115-116
                        C31 Sample interval : bytes 117-118 C32
                        C33
C34
C35
                        C37
C38
                        C40 END EBCDIC
```

1.2 Sprawdzenie lokalizacji typowych bytów

```
In []: scan = segy header scan("TNE01 Full")
         scan[scan["std"] > 0]
                        | 0.00/1.00k [00:00<?, ? traces/s]
                                                                        std
                                                                                   min
                                                                                               25%
                                                                                                           50%
                                                                                                                       75%
                                 byte loc count
                                                         mean
         TRACE SEQUENCE LINE
                                                                                             250.75
                                                                                                         500.5
                                                                                                                     750.25
                                       1 1000.0 5.005000e+02
                                                                 288 819436
                                                                                    1.0
                                                                                                                                 10
                    TraceNumber
                                       13 1000.0 5.005000e+02
                                                                 288.819436
                                                                                    1.0
                                                                                             250.75
                                                                                                          500.5
                                                                                                                     750.25
                                                                                                                                 10
                            CDP
                                       21 1000.0 1.907000e+03
                                                                 577.638872
                                                                                  908.0
                                                                                            1407.50
                                                                                                         1907.0
                                                                                                                    2406.50
                                                                                                                                 29
                                       73 1000.0 5.570523e+06 36537.740701
                                                                              5507333.0
                                                                                         5538928.25
                                                                                                      5570523.5
                                                                                                                 5602118.50
                                                                                                                              56337
                        SourceX
                        SourceY
                                       77 1000.0 6.749913e+07
                                                               62278.028634
                                                                             67391426.0
                                                                                        67445279.25
                                                                                                     67499133.0
                                                                                                                67552986.00
                                                                                                                            676068
                         CDP_X
                                      181
                                          1000.0 5.570523e+06 36537.740701
                                                                              5507333.0
                                                                                         5538928.25
                                                                                                      5570523.5
                                                                                                                 5602118.50
                                                                                                                              56337
                         CDP_Y
                                      185 1000.0 6.749913e+07 62278.028634 67391426.0 67445279.25 67499133.0 67552986.00
                                                                                                                            676068
                  CROSSLINE 3D
                                      193 1000.0 1.907000e+03
                                                                                                         1907.0
                                                                                                                    2406.50
                                                                 577.638872
                                                                                  908.0
                                                                                            1407.50
                                                                                                                                 29
```

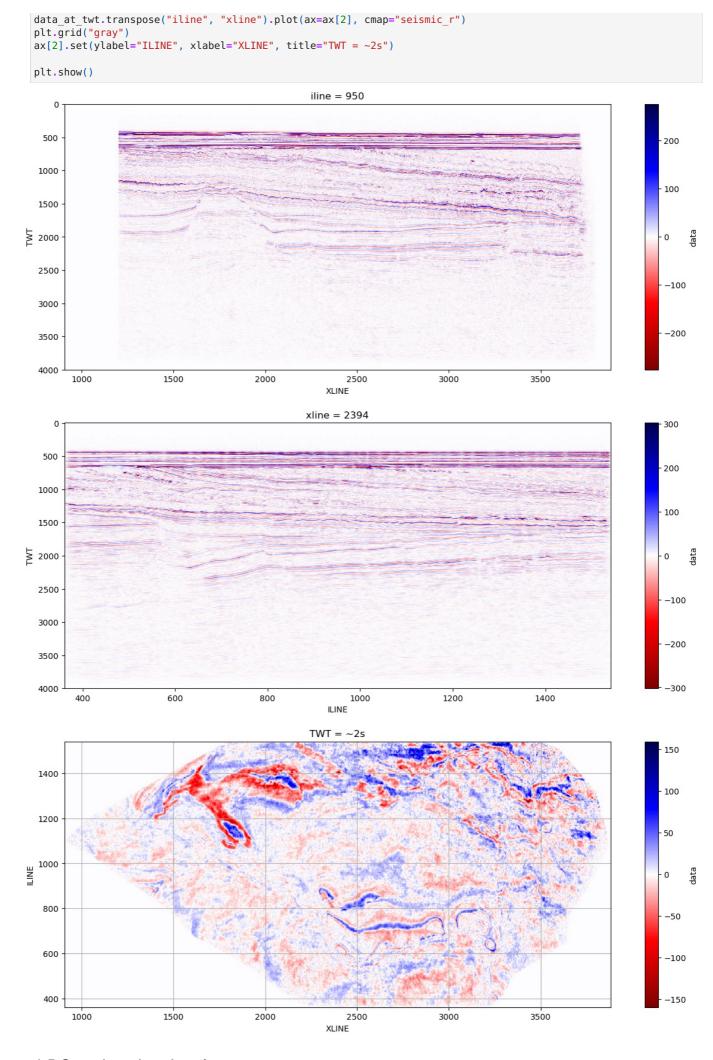
Lokalizacja bytów w używanym pliku (plik EBCDIC) jest inna niż te, które są domyślne (powyżej). Należy je poprawnie ustawić przy wczytywaniu.

1.3 Wczytanie pliku

```
In [ ]: V3D = segy_loader("TNE01_Full", iline=5, xline=21, cdpx=73, cdpy=77, vert_domain="TWT")
         V<sub>3</sub>D
          0%|
                        | 0.00/877k [00:00<?, ? traces/s]
        Loading as 3D
        Fast direction is TRACE_SEQUENCE_FILE
        Converting SEGY:
                            0%|
                                           | 0.00/877k [00:00<?, ? traces/s]
Out[]: xarray.Dataset
         ▶ Dimensions:
        (iline: 590, xline: 1487, twt: 1001)
         ▼ Coordinates:
         ▼ Data variables:
         ► Indexes: (3)
         ► Attributes: (13)
```

1.4 Wizualizacja środkowego inline, xline oraz time slice

```
In [ ]: # Sprawdzanie środkowych wartości
        print("iline:", V3D.data.iline.median().values)
print("xline:", V3D.data.xline.median().values)
        print("twt:", V3D.data.twt.median().values)
       iline: 951.0
       xline: 2394.0
       twt: 1998.0
In [ ]: fig, ax = plt.subplots(ncols=1, nrows=3, figsize=(15, 20))
        iline_sel = 950  # dla 951 nie ma
        V3D.data.transpose("twt", "iline", "xline", transpose_coords=True).sel(
             iline=iline_sel
        ).plot(yincrease=False, cmap="seismic_r", ax=ax[0])
        plt.grid("gray")
        ax[0].set(ylabel="TWT", xlabel="XLINE")
        xline sel = 2394
        V3D.data.transpose("twt", "iline", "xline", transpose_coords=True).sel(
             xline=xline sel
        ).plot(yincrease=False, cmap="seismic_r", ax=ax[1])
        plt.grid("gray")
        ax[1].set(ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        twt value = 1998
        data at twt = V3D.data.sel(twt=twt value, method="nearest")
```


1.5 Ograniczenie zakresów

```
xline_range = (2000, 3000)
         twt_range = (1900, 2100)
         smaller_cube = V3D.sel(
             iline=slice(iline_range[0], iline_range[1]),
             xline=slice(xline_range[0], xline_range[1]),
             twt=slice(twt_range[0], twt_range[1]),
         smaller\_cube
Out[]: xarray.Dataset
        ▶ Dimensions:
        (iline: 451, xline: 501, twt: 50)
        ▼ Coordinates:
        ▼ Data variables:
        ▶ Indexes: (3)
        ► Attributes: (13)
In []: fig, ax = plt.subplots(1, 1, figsize=(13, 8))
         twt_value = 1998
         data_at_twt = smaller_cube.data.sel(twt=twt_value, method="nearest")
         data_at_twt.transpose("iline", "xline").plot(ax=ax, cmap="seismic_r")
         plt.grid("gray")
         ax.set(ylabel="ILINE", xlabel="XLINE", title="TWT = ~2s")
         plt.show()
                                                        TWT = \sim 2s
          1400
                                                                                                                       100
          1200
                                                                                                                        50
          1000
                                                                                                                        0
           800
                                                                                                                        -50
                                                                                                                        -100
           600
```

2. Konwersja XArray do Numpy

2200

2000

XLINE

2600

2800

3000

2400

```
-4.7616096, -4.7616096],
 [-7.1424146, -4.7616096, -4.7616096, ..., -9.523219,
               0. ],
  -4.7616096,
 [ 4.7616096,
               -2.3808048, -4.7616096, ..., -7.1424146,
               0.],
   -2.3808048,
 [ 7.1424146,
               4.7616096,
                            0.
                                    , ..., -11.904024 ,
   -2.3808048,
                4.7616096],
 [ 4.7616096,
                0. , -4.7616096, ..., -7.1424146,
               2.3808048]],
[[ 0.
               0.
                            0.
                                     , ..., -4.7616096,
  -7.1424146, -4.7616096],
                             2.3808048, ..., -4.7616096,
 [ -2.3808048,
               0.
   -2.3808048,
               -4.7616096],
 [ -4.7616096,
              -2.3808048, -2.3808048, ..., -9.523219,
  -4.7616096,
               0. ],
 [ 7.1424146,
              -2.3808048, -7.1424146, ..., -2.3808048,
   -4.7616096, -4.7616096],
                             2.3808048, ..., -4.7616096,
 [ 4.7616096, 4.7616096,
  -4.7616096, -4.7616096],
 [ 4.7616096,
               2.3808048, -2.3808048, ..., -7.1424146,
  -7.1424146, -4.7616096]],
               4.7616096,
                             4.7616096, ..., -2.3808048,
[[ 2.3808048,
   -4.7616096, -4.7616096],
 [ 0. , 7.1424146,
                             9.523219 , ..., 0.
            , -4.7616096],
 [ -7.1424146, 0. ,
                             4.7616096, ..., -7.1424146,
  -2.3808048,
               0.
 [ 4.7616096, -4.7616096, -9.523219, ..., -7.1424146,
  -9.523219 , -7.1424146],
 [ 2.3808048,
               2.3808048,
                                    , ..., -9.523219 ,
  -7.1424146, -2.3808048],
 [ 4.7616096, 2.3808048, -2.3808048, ..., -14.284829, -9.523219, -2.3808048]],
[[ 0.
               0.
                            -2.3808048, ..., -4.7616096,
   -2.3808048,
                7.1424146],
 [ -2.3808048,
                0.
                             2.3808048, ..., -4.7616096,
          , 14.284829 ],
[ 4.7616096, 0. ,
2.3808048, 11.904024 ],
                                     , ..., -4.7616096,
                             0.
 [ 4.7616096, 16.665634, 14.284829, ..., 57.139317,
               -7.1424146],
  30.950462 ,
 [ 4.7616096, 14.284829 ,
                           14.284829 , ..., 47.616096 ,
  21.427242 , -7.1424146],
 [ 14.284829 , 19.046438 ,
                            9.523219 , ..., 42.854485 ,
  14.284829 , -7.1424146]],
[[ 2.3808048, 2.3808048,
                             2.3808048, ..., -7.1424146,
  -7.1424146, 4.7616096],
 [ 4.7616096,
                7.1424146,
                             9.523219 , ..., -9.523219 ,
   -2.3808048, 11.904024],
 [ 11.904024 , 9.523219 ,
                             7.1424146, ..., -4.7616096,
   4.7616096, 16.665634 ],
 [ 11.904024 , 21.427242 , 14.284829 , ..., 59.52012 ,
  35.71207 , 2.3808048],
 [\ 2.3808048,\ 9.523219\ ,\ 14.284829\ ,\ \ldots,\ 49.996902\ ,
21.427242 , -4.7616096],
[ 7.1424146, 14.284829 , 11.904024 , ..., 42.854485 ,
  19.046438 , -7.1424146]],
              0.
0.
[[ 4.7616096,
                             2.3808048, ..., -7.1424146,
   -7.1424146,
 [ 11.904024 , 11.904024 ,
                             9.523219 , ..., -4.7616096,
  -4.7616096, 4.7616096],
 [ 11.904024 , 11.904024 , 2.3808048, 9.523219 ],
                             7.1424146, ...,
                                             0.
 [ 19.046438 , 19.046438 ,
                             4.7616096, ..., 61.900925,
33.33127 , 4.7616096]
[ 11.904024 , 11.904024 ,
               4.76160961.
                             4.7616096, ..., 45.23529 ,
  23.808048 , -2.3808048],
 [ 7.1424146, 11.904024 ,
                            7.1424146, ...,
                                             35.71207 ,
    4.7616096, -14.284829 ]]], dtype=float32)
```

3. Klasteryzacja przy użyciu algorytmu k-means oraz fuzzy c-means

Oba algorytmy k-means oraz fuzzy c-means służą do klasteryzacji, czyli podziału danych na wyróżniające się wspólnymi cechami grupy, ale różnią się w sposobie przypisywania punktów do klastrów. Zasadniczą różnicą jest wykorzystanie logiki klasycznej i teorii zbiorów w przypadku algorytmu k-means (obiekt należy lub nienależy do zbioru) oraz logiki trójwartościowej i teorii zbiorów rozmytych w przypadku fuzzy c-means.

Główne różnice między oboma algorytmami przedstawiono w poniższej tabeli: | Kryterium | K-means | Fuzzy c-means | --- | --- | --- | Typ przypisania klastrów | Twarde przypisanie (obiekt należy lub nie) | Miękkie przypisanie (obiekt należy w pewnym stopniu) | |
Przynależność do klastra | Każdy punkt należy do jednego klastra | Punkt może należeć do wielu klastrów | Centroidy klastrów |
Centroidy to średnie punktów (wartości ich cech) w klastrze | Centroidy to ważone średnie punktów w klastrze | Elastyczność | Mniej elastyczny, trudniejszy w przypadkach nakładających się klastrów | Bardziej elastyczny, lepiej radzi sobie z nakładającymi się klastrami | |
Szybkość | Zazwyczaj szybszy | Zazwyczaj wolniejszy |

3.1 Klasteryzacja na slice

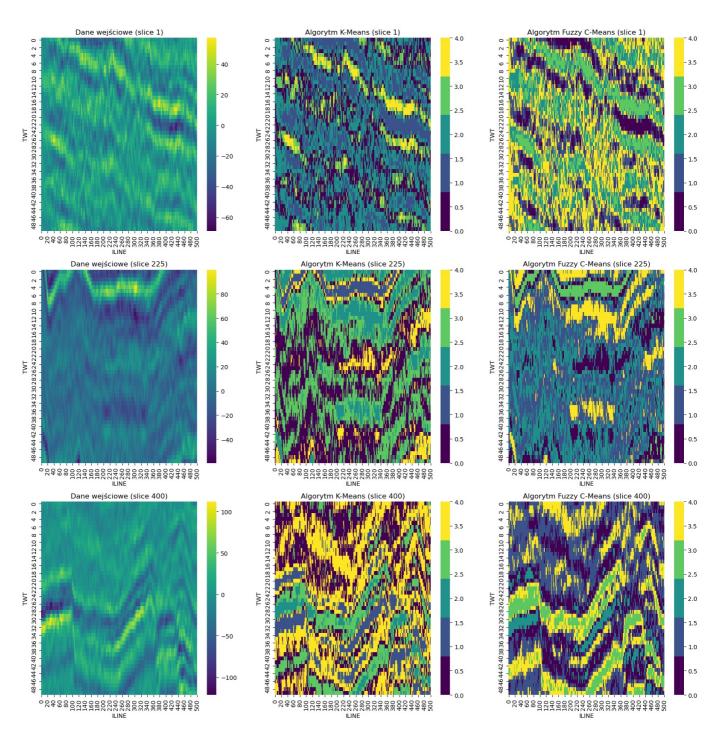
Stworzono klasteryzację dla 3 slice'ów - 1, 225 i 400.

```
In [ ]: # Wyciągnięcie slice'ów
        slice_1 = np_cube[1, :, :]
        slice_225 = np_cube[225, :, :]
        slice_400 = np_cube[400, :, :]
        # Reshape
        slice 1 reshaped = slice 1.reshape(-1, 1)
        slice 225 reshaped = slice 225.reshape(-1, 1)
        slice 400 reshaped = slice 400.reshape(-1, 1)
        # Kmeans
        kmeans = KMeans(n clusters=5, random_state=44, n init="auto").fit(slice 1 reshaped)
        clustered slice 1 = kmeans.labels .reshape(slice 1.shape)
        kmeans = KMeans(n_clusters=5, random_state=44, n_init="auto").fit(slice_225_reshaped)
        clustered_slice_225 = kmeans.labels_.reshape(slice_225.shape)
        kmeans = KMeans(n_clusters=5, random_state=44, n_init="auto").fit(slice_400_reshaped)
        clustered slice 400 = kmeans.labels .reshape(slice 400.shape)
        cntr, u, u0, d, jm, p, fpc = fuzz.cluster.cmeans(
            slice 1 reshaped.T, c=5, m=2, error=0.005, maxiter=1000, init=None, seed=44
        clustered slice fuzzy 1 = np.argmax(u, axis=0).reshape(slice 1.shape)
        cntr, u, u0, d, jm, p, fpc = fuzz.cluster.cmeans(
            slice_225_reshaped.T, c=5, m=2, error=0.005, maxiter=1000, init=None, seed=44
        clustered_slice_fuzzy_225 = np.argmax(u, axis=0).reshape(slice_225.shape)
        cntr, u, u0, d, jm, p, fpc = fuzz.cluster.cmeans(
            slice_400_reshaped.T, c=5, m=2, error=0.005, maxiter=1000, init=None, seed=44
        clustered_slice_fuzzy_400 = np.argmax(u, axis=0).reshape(slice_400.shape)
        fig, axes = plt.subplots(3, 3, figsize=(20, 20))
        sns.heatmap(slice_1.T, ax=axes[0, 0], cmap="viridis")
        sns.heatmap(clustered_slice_1.T, ax=axes[0, 1], cmap=pal)
        sns.heatmap(clustered slice fuzzy 1.T, ax=axes[0, 2], cmap=pal)
        sns.heatmap(slice_225.T, ax=axes[1, 0], cmap="viridis")
        sns.heatmap(clustered slice 225.T, ax=axes[1, 1], cmap=pal)
        sns.heatmap(clustered_slice_fuzzy_225.T, ax=axes[1, 2], cmap=pal)
        sns.heatmap(slice_400.T, ax=axes[2, 0], cmap="viridis")
        sns.heatmap(clustered slice_400.T, ax=axes[2, 1], cmap=pal)
        sns.heatmap(clustered_slice_fuzzy_400.T, ax=axes[2, 2], cmap=pal)
        axes[0, 0].set(title="Dane wejściowe (slice 1)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[0, 1].set(title="Algorytm K-Means (slice 1)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[0, 2].set(title="Algorytm Fuzzy C-Means (slice 1)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[1, 0].set(title="Dane wejściowe (slice 225)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[1, 1].set(title="Algorytm K-Means (slice 225)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[1, 2].set(title="Algorytm Fuzzy C-Means (slice 225)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
        axes[2, 0].set(title="Dane wejściowe (slice 400)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
```

```
axes[2, 1].set(title="Algorytm K-Means (slice 400)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")
axes[2, 2].set(title="Algorytm Fuzzy C-Means (slice 400)", ylabel="TWT", xlabel="ILINE")

fig.suptitle(
    "Porównanie klasteryzacji metodą K-Means oraz Fuzzy C-Means dla slice'ów 1, 225 i 400"
)
plt.show()
```

Porównanie klasteryzacji metodą K-Means oraz Fuzzy C-Means dla slice'ów 1, 225 i 400

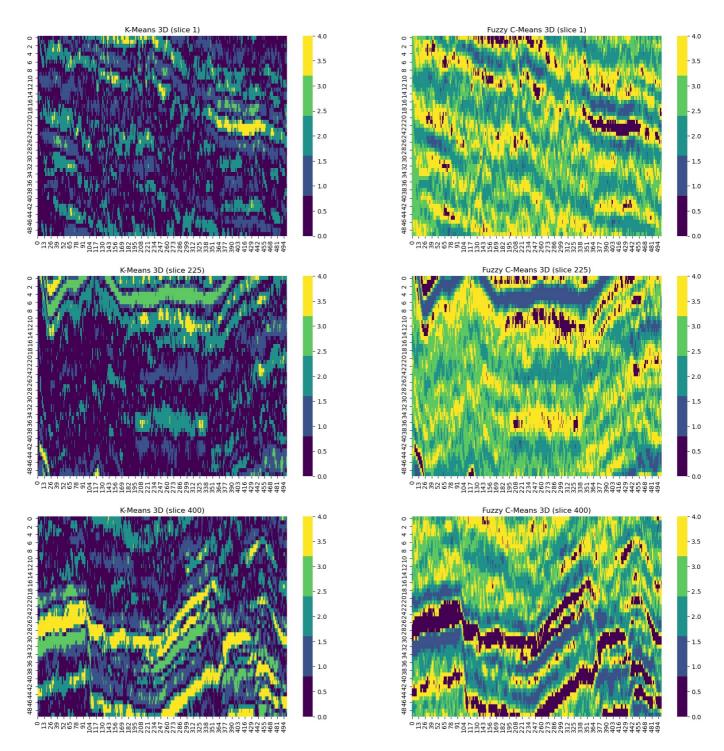

Podstawową zaletą klasteryzacji jest wyraźniejsze rozróżnienie poszczególnych warstw. Wzory które wyłaniają się po klasteryzacji pasują kształtem/wzorcem do danych wejściowych, ale znacznie wyraźniej pokazują różnice między nimi. Wyniki klasteryzacji oboma metodami dają podobne wyniki, przy czym w zależności od slice'u czasami wyniki K-Means, a czasami wyniki Fuzzy C-Means lepiej "gładziej" pokazują różne warstwy. Pomimo braku potrzebnej wiedzy dziedzinowej z całą pewnością można stwierdzić, że taka klasyfikacja ma sens, a jej rezultaty potrafią pokazać odrębne wzorce.

3.2 Klasteryzacja 3D

```
In []: ## K-Means
    np_cube_reshaped = np_cube.reshape(-1, 1)
    kmeans_all = KMeans(n_clusters=5, random_state=0, n_init="auto").fit(np_cube_reshaped)
    clustered_cube = kmeans_all.labels_.reshape(np_cube.shape)
```

```
## FCM
       clustered_cube_fuzzy = np.argmax(u_all, axis=0).reshape(np_cube.shape)
In [ ]: fig, axes = plt.subplots(3, 2, figsize=(20, 20))
       sns.heatmap(clustered_cube[1, :, :].T, ax=axes[0, 0], cmap=pal)
       sns.heatmap(clustered_cube_fuzzy[1, :, :].T, ax=axes[0, 1], cmap=pal)
       sns.heatmap(clustered\_cube[225, :, :].T, ax=axes[1, 0], cmap=pal)
       sns.heatmap(clustered_cube_fuzzy[225, :, :].T, ax=axes[1, 1], cmap=pal)
       sns.heatmap(clustered_cube[400, :, :].T, ax=axes[2, 0], cmap=pal)
       sns.heatmap(clustered cube fuzzy[400, :, :].T, ax=axes[2, 1], cmap=pal)
       axes[0, 0].set(title="K-Means 3D (slice 1)")
       axes[0, 1].set(title="Fuzzy C-Means 3D (slice 1)")
       axes[1, 0].set(title="K-Means 3D (slice 225)")
       axes[1, 1].set(title="Fuzzy C-Means 3D (slice 225)")
       axes[2, 0].set(title="K-Means 3D (slice 400)")
       axes[2, 1].set(title="Fuzzy C-Means 3D (slice 400)")
       fig.suptitle(
           "Porównanie wyników klasteryzacji na danych 3D algorytmem K-Means oraz Fuzzy C-Means"
       plt.show()
```


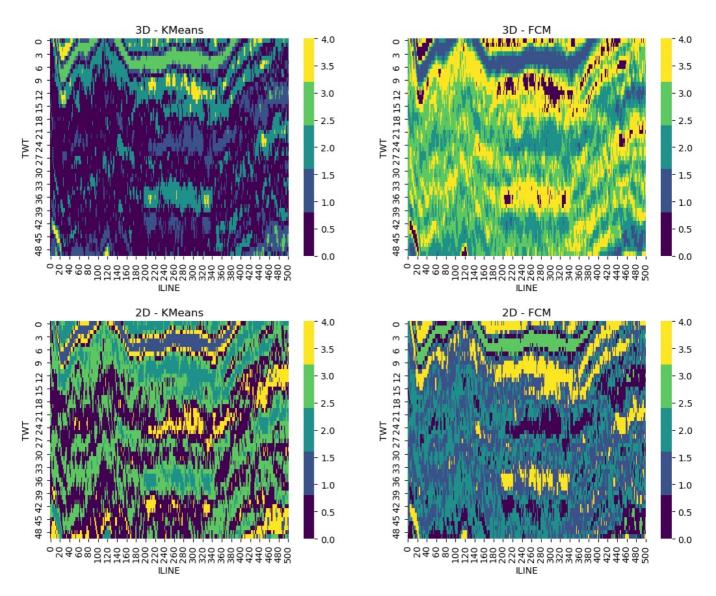
Jedną z trywialnych zalet klasteryzacji 3D jest fakt, że na poszczególnych slice'ach poszczególne klasy będą oznaczone tym samym kodem, co umożliwia szybką analizę wielu wycinków naraz (nie jest potrzebna dokładniejsza analiza, która klasa łączy się z którą). W przeciwieństwie do klasteryzacji na slice'ach, w tym przypadku widać wyraźniejsze różnice pomiędzy oboma algorytmami. Fuzzy C-Means jest wyraźnie "gładsze" i daje (czysto empiryczne) poczucie większej pewności przy dopasowaniu do klas.

3.3 Porównanie klasteryzacji 2D i 3D

```
In []: fig, axes = plt.subplots(2, 2, figsize=(13, 10))
    sns.heatmap(clustered_cube[225, :, :].T, ax=axes[0, 0], cmap=pal)
    sns.heatmap(clustered_cube_fuzzy[225, :, :].T, ax=axes[0, 1], cmap=pal)
    sns.heatmap(clustered_slice_225.T, ax=axes[1, 0], cmap=pal)
    sns.heatmap(clustered_slice_fuzzy_225.T, ax=axes[1, 1], cmap=pal)
    axes[0, 0].set(title="3D - KMeans", xlabel="ILINE", ylabel="TWT")
    axes[0, 1].set(title="3D - FCM", xlabel="ILINE", ylabel="TWT")
    axes[1, 0].set(title="2D - KMeans", xlabel="ILINE", ylabel="TWT")
```

```
axes[1, 1].set(title="2D - FCM", xlabel="ILINE", ylabel="TWT")
fig.suptitle("Porównanie klasteryzacji 3D i 2D na przykładzie slice 225")
plt.subplots_adjust(hspace=0.3)
plt.show()
```

Porównanie klasteryzacji 3D i 2D na przykładzie slice 225

Na powyższej figurze można zobaczyć porównanie klasteryzacji na całym cube 3D (pierwszy rząd) oraz na osobnym slice 2D metodami K-Means oraz Fuzzy C-Means na przykładzie slice'u nr 225. Różnice nie są duże, jednak można zauważyć że:

- Klasteryzacja metodą FCM daje wyniki mniej poszarpane, klastry są bardziej spójne i mniej mieszjaą się między sobą
- Klasteryzacja na danych 3D daje wyniki jeszcze spójniejsze, możliwe że zbyt stałe (niektóre wzorce mogą zostać pominięte)

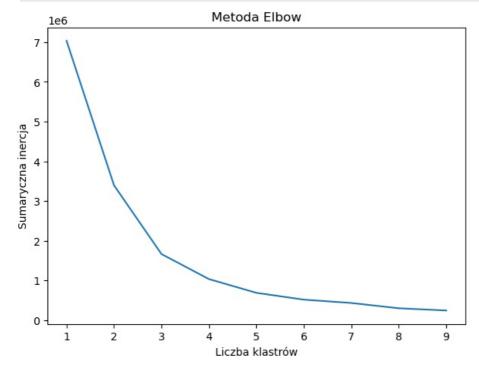
5. Dobór odpowiedniej liczby klastrów

W [artykule]!(https://www.mdpi.com/1996-1073/16/1/493), w rozdziale 3.5 przedstawiono 3 różne metody doboru optymalnej ilości klastrów: Silhouette, Davies-Bouldin Index oraz Calinski-Harabasz Index. Jak wspomniano w tym artykule, dobór liczby klastrów nie jest zadaniem trywialnym i nie ma swojej jednoznacznej odpowiedzi. Jedną z najprostszych metod determinacji liczby klastrów jest metoda "Elbow", która nie została wymieniona w tym artykule. Jest to metoda subiektywna i nie zawsze daje jednoznaczne wyniki, dlatego nie jest ona zbyt popularna, jest jednak metodą najłatwiejszą i najszybszą w użytku. Poniżej sprawdzono ile klastrów należy użyć przy użyciu metody Elbow.

5.1 Metoda Elbow

```
res.append(kmeans.inertia_)

fig, ax = plt.subplots(1, 1, figsize=(7, 5))
sns.lineplot(x=list(range(1, 10)), y=res, ax=ax)
ax.set(title="Metoda Elbow", xlabel="Liczba klastrów", ylabel="Sumaryczna inercja")
plt.show()
```


Jak widać metoda Elbow nie daje jednoznacznej liczby klastrów która powinna być użyta. Kandydaci to 3 i 4. Użycie innych metryk mogłoby dać większa pewność co do liczby klastrów która powinna być użyta, ale wychodzi to poza scope tego projektu.

Loading [MathJax]/jax/output/CommonHTML/fonts/TeX/fontdata.js